

Úloha centrálního stupně VS

Doc. PhDr. Jan Šelešovský, CSc.
KVE

OBSAH PŘEDNÁŠKY

- 1. Vymezení úřadu centrální úrovně veřejné správy
- 2. Kompetence ministerstev a vybraných úřadů v ČR

Obecné vymezení úřadu

- Zákonem stanovený okruh záležitostí, které jsou přiřazeny některé org. jednotce nebo orgánu, které vykonávají FO jako monokratické nebo kolegiální orgány (**funkční pojetí**). Vyjádření z hlediska správy („svěření jistých záležitostí k vykonávání jistou osobou“).
- Označení org. jednotky, které je přikázána určitá věcná a územní působnost a pravomoc (**institucionální pojetí**).
- Soubor osob přidáný orgánu na pomoc při výkonu jeho úřadu (funkce) a tvořící zpravidla org. jednotku (**pojetí pomocného útvaru**) bez pravomoci vydávat nařízení nebo správní akty, tj. jako technicko-správní jednotka (např. Kancelář prezidenta republiky).

Obecné vymezení úřadu

- Nejčastěji se používá **institucionální interpretace**, tj. správní úřad je organizační jednotka zřízena zákonem, navenek ohraničená a vystupující na veřejnosti prostřednictvím svých orgánů jako nositelů samostatného rozhodování v rozsahu působnosti a pravomoci úřadu určených zákonem.
- Klíčové je hledisko, že správní úřad vykonává okruh záležitostí stanovených **veřejným právem**.

Organizační hledisko uspořádání úřadu

- **Hierarchický model**, který se vyznačuje vertikálním uspořádáním organizační struktury (centralizace rozhodování, autoritativnost, subordinace)
- **Participatorní modely**, které vytvářejí pracovníkům větší prostor (delegace pravomoci na jinou organizaci, na samosprávu apod.)

Organizační hledisko uspořádání úřadu

- V obou dvou modelech se vytvářejí různé **poradní orgány**, komise, výbory apod., jak v ústředí, tak u ministerstev a jiných správních úřadech. Mají trvalý nebo dočasný charakter, mohou být interní i externí.
- V posledních letech se začaly prosazovat **tzv. sítě**, které mají „vtáhnout“ do vládnutí širší spektrum účastníků (občanskou společnost). Souvisí to se strategickým řízením (generace strategií, programů apod.) Vztahuje se zejména na místní a regionální úroveň. V rámci EU se věnuje otázkám sítí ve VS Evropský institut pro veřejnou správu v Maastrichtu.

Působnost orgánů

- Obecná (např. vláda)
- Specializovaná (např. ministerstvo)
- Územní (např. správní úřady státu v území nebo úsc)

Úřad v ČR je vymezen

- Ústavou (ministerstvo, jiné správní úřady, orgány samosprávy)
- Zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR
- Konkrétně pak v dílčích zákonech
- V zákoně o obcích, v zákoně o krajích a v zákoně o hl. městě Praze

VEŘEJNÁ SPRÁVA V ČR (ústřední státní správa)

14 ministerstev a 11 dalších úřadů ústředních orgánů st. správy (zastaralý název) = 25 ústředních správních úřadů (pod nimi jsou správní úřady plus další podřízené OSS a PO)

- Plus další samostatný (Rada pro rozhlasové a televizní vysílání)
- Celkem 505 správních úřadů
- V ústředních státních úřadech = 20 000 zaměstnanců
- V podřízených správních úřadech = 77 000 zaměstnanců
- (Celkem 97 000)

V České republice působí tyto ústřední orgány státní správy, v jejichž čele je člen vlády

- Ministerstvo financí,
- Ministerstvo zahraničních věcí,
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
- Ministerstvo kultury,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Ministerstvo zdravotnictví,
- Ministerstvo spravedlnosti,
- Ministerstvo vnitra,
- Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- Ministerstvo pro místní rozvoj,
- Ministerstvo zemědělství,
- Ministerstvo obrany,
- Ministerstvo dopravy,
- Ministerstvo životního prostředí
- **Ministerstvo informatiky**

V České republice působí tyto další ústřední orgány státní správy

- Český statistický úřad,
- Český úřad zeměměřický a katastrální,
- Český báňský úřad,
- Úřad průmyslového vlastnictví,
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,
- Správa státních hmotných rezerv,
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost,
- Národní bezpečnostní úřad,
- Energetický regulační úřad,
- Úřad vlády České republiky
- Český telekomunikační úřad

Jmenování vedoucích úřadů

Předsedu Českého statistického úřadu a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jmenuje a odvolává na návrh vlády prezident republiky. Předsedy ostatních úřadů a orgánů jmenuje a odvolává vláda České republiky.

Zásady činnosti ústředních orgánů státní správy (ústředních správních úřadů)

- Ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy plní v okruhu své působnosti úkoly stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech a **úkoly vyplývající z členství v EU a v ostatních integračních seskupeních a mezinárodních organizacích**. Ministerstva se ve veškeré své činnosti řídí ústavními a ostatními zákony a usneseními vlády. Ministerstva zkoumají společenskou problematiku v okruhu své působnosti, **analyzují** dosahované výsledky a činí opatření k řešení aktuálních otázek. **Zpracovávají koncepce** rozvoje svěřených odvětví a řešení stěžejních otázek, které předkládají vládě České republiky. O návrzích závažných opatření přiměřeným způsobem informují veřejnost.

ÚKOLY MINISTERSTEV

- Ministerstva předkládají za svěřená odvětví podklady potřebné pro sestavení **návrhů státních rozpočtů republiky** a pro přípravu jiných opatření širšího dosahu. Zaujímají stanovisko k návrhům, které předkládají vládě České republiky jiná ministerstva, pokud se týkají okruhu jejich působnosti.
- Ministerstva pečují o náležitou právní úpravu věcí patřících do působnosti České republiky; **připravují návrhy zákonů** a jiných **právních předpisů** týkajících se věcí, které patří do jejich působnosti, jakož i návrhy, jejichž přípravu jim vláda uložila; dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě.

ÚKOLY MINISTERSTEV

- Zabezpečují ve své působnosti úkoly související se sjednáváním **mezinárodních smluv**, s rozvojem mezistátních styků a mezinárodní spolupráce. Zabezpečují ve své působnosti úkoly, které vyplývají pro ČR z mezinárodních smluv, jakož i z členství v mezinárodních organizacích.
- Ministerstva si navzájem vyměňují potřebné informace a podklady. **Nižší orgány státní správy** jim podávají zprávy a sdělují údaje, které si příslušná ministerstva vyžadují v rozsahu nezbytně nutném pro plnění svých úkolů.
- Některá ministerstva spravují (řídí, koordinují), **podřízené organizace, státní fondy a vládní agentury**.
- Činnost ministerstev řídí, kontroluje a sjednocuje vláda České republiky.

ÚSTAVA ČR

- Vláda je vrcholným orgánem výkonné moci. Vláda se skládá z **předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů**.
- Vláda je odpovědná Poslanecké sněmovně. **Předsedu vlády jmenuje prezident republiky a na jeho návrh jmenuje ostatní členy vlády a pověřuje je řízením ministerstev nebo jiných úřadů**.
- Vláda rozhoduje ve sboru. K přijetí usnesení vlády je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.

ÚSTAVA ČR

- **Předseda vlády** organizuje činnost vlády, řídí její schůze, vystupuje jejím jménem a vykonává další činnosti, které jsou mu svěřeny Ústavou nebo jinými zákony. **Předsedu vlády zastupuje místopředseda vlády nebo jiný pověřený člen vlády**.
- K provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Nařízení podepisuje předseda vlády a příslušný člen vlády.
- Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem. Ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny.

ÚŘAD VLÁDY ČR

- Je ústředním orgánem státní správy podle zákona č. 219/2002 Sb., kterým se provádějí změny v soustavě ústředních orgánů státní správy České republiky a mění se zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR.
- Podle zákona č. 2/1969 Sb. **Úřad plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti vlády České republiky a jejich orgánů**; jeho organizační jednotkou **má být Generální ředitelství státní služby**.

ÚŘAD VLÁDY ČR

- Činnost Úřadu řídí **vedoucí Úřadu vlády České republiky**, s výjimkou organizačních věcí státní služby a služebních vztahů státních zaměstnanců; v těchto věcech postupuje vedoucí Úřadu vlády České republiky podle zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon). Vedoucího Úřadu vlády České republiky jmenuje a odvolává vláda České republiky.

ÚŘAD VLÁDY ČR

- Ve správních úřadech má být zavedena tzv. "občanská státní služba". Ta je upravena [zákonem č. 218/2002 Sb.](#), o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), který byl vyhlášen dne 28. května 2002. Některá jeho ustanovení nabyla účinnosti dnem vyhlášení (např. ustanovení o působnosti Generálního ředitelství státní služby včetně povinnosti vést Informační systém o státní službě a platech); úplná účinnost zákona má nastat od 1. ledna 2009.
- Do doby vytvoření Generálního ředitelství státní služby plní jeho úkoly v rámci Úřadu vlády České republiky [Kabinet vedoucího Úřadu vlády ČR](#), který současně vede přehled správních úřadů ČR a přehled o počtech míst ve správních úřadech.
- Problematiku rozvoje lidských zdrojů ve správních úřadech zajišťuje Ministerstvo vnitra.

Poradní a pracovní orgány vlády - rady

- Rada je stálým poradním orgánem vlády, zabývá se průřezovou problematikou s vážnými celospolečenskými dopady a vykazuje aktivní spoluúčast při řešení úkolů, před nimiž vláda ve své běžné i strategické rozhodovací činnosti stojí. Předsedou rady je zpravidla **místopředseda vlády**, členy rady jsou **další ministři a/nebo náměstci ministrů** a odborníci. Předsedu a místopředsedu rady jmenuje vláda, pokud tuto funkci nezastávají z titulu své funkce. Členy jmenuje předseda rady. Funkční období členů je čtyřleté. Činnost rady zajišťuje sekretariát (může být součástí Úřadu vlády ČR nebo některého ministerstva). Nepředpokládá se širší účast zástupců veřejnosti v radě (nejsou-li jmenováni z titulu své odbornosti).

Poradní a pracovní orgány vlády - komise

- Komise je dočasným pracovním orgánem vlády, zabývá se řešením užší (specializované) problematiky, v níž lze zpravidla vymezit cíl, kterého má být dosaženo. Dosažením cíle činnost komise skončí. Předsedou komise je zpravidla **náměstek ministra nebo zmocněnec vlády**, členy rady jsou **zástupci státní správy** delegovaní ministerstvy (jinými úřady), odborníci a zástupci veřejnosti. Předsedu a místopředsedu komise jmenuje ministr, který má komisi v gesci; členy jmenuje předseda komise. Funkční období členů trvá po dobu činnosti komise (max. do skončení funkčního období vlády; po volbách by tedy byli jmenováni noví členové, pokud bude činnost komise nadále potřebná). Činnost komise zajišťuje tajemník nebo sekretariát (může být součástí příslušného ministerstva nebo Úřadu vlády ČR).

Poradní a pracovní orgány vlády - výbory

- Výbor je stálým pracovním orgánem rady nebo komise, příslušný orgán jej deklaruje ve svém statutu.

Poradní a pracovní orgány vlády (zajišťuje Úřad vlády)

- Rady
- [Bezpečnostní rada státu](#)
[Rada hospodářské a sociální dohody](#)
[Legislativní rada vlády](#)
[Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity](#)
[Rada vlády ČR pro lidská práva](#)
[Rada vlády pro národnostní menšiny](#)
[Rada vlády pro nestátní neziskové organizace](#)
[Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky](#)

Poradní a pracovní orgány vlády (zajišťuje Úřad vlády)

Výbory

- Výbor pro EU
Vládní výbor pro zdravotně postižené občany
- Komise
 - Vládní dislokační komise
Nezávislá odborná komise pro posouzení energetických potřeb České republiky v dlouhodobém časovém horizontu
 - Zmocněnci
 - Zmocněnec vlády pro lidská práva

Poradní a pracovní orgány, jejichž činnost nezajišťuje Úřad vlády

- Rada vlády pro udržitelný rozvoj
(zabezpečuje Ministerstvo životního prostředí)
- Rada pro výzkum a vývoj
(zabezpečuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)
- Rada pro zdraví a životní prostředí
(zabezpečuje Ministerstvo zdravotnictví)
- Hospodářská rada vlády
(zabezpečuje Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- Rada vlády ČR pro rovné příležitosti žen a mužů
(zabezpečuje Ministerstvo práce a sociálních věcí)
- Rada vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
(zabezpečuje Ministerstvo práce a sociálních věcí)
- Rada vlády pro seniory a stárnutí populace
(zabezpečuje Ministerstvo práce a sociálních věcí)
- Rada vlády České republiky pro bezpečnost silničního provozu
(zabezpečuje Ministerstvo dopravy)

Poradní a pracovní orgány, jejichž činnost nezajišťuje Úřad vlády

- Národní koordinační skupina pro digitální vysílání
(zabezpečuje Ministerstvo informatiky)
- Česká komise pro UNESCO
(zabezpečuje Ministerstvo zahraničních věcí)
- Ústřední povodňová komise
(zabezpečuje Ministerstvo životního prostředí)
- Rada České republiky pro jakost
(zabezpečuje Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- Rada vlády České republiky - Investiční rada
(zabezpečuje Ministerstvo průmyslu a obchodu)
- Rada vlády pro obnovu území postiženého povodněmi
(zabezpečuje Ministerstvo pro místní rozvoj)
- Meziresortní expertní komise pro elektronickou komunikaci v agendách EU
(zabezpečuje Ministerstvo informatiky)
- Komise pro řešení výskytu závažných infekčních onemocnění v České republice (Ústřední epidemiologická komise)
(zabezpečuje Ministerstvo zdravotnictví)

MINISTERSTVO FINANCÍ

- Je ústředním orgánem státní správy pro státní rozpočet republiky, státní závěrečný účet republiky, státní pokladnu České republiky, finanční trh a ochranu zájmů spotřebitelů na finančním trhu s výjimkou dohledu nad finančním trhem v rozsahu působnosti České národní banky, daně, poplatky a clo, finanční hospodaření, finanční kontrolu, přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků, účetnictví, audit a daňové poradenství, věci devizové včetně pohledávek a závazků státu vůči zahraničí, ochranu zahraničních investic, pro tomboly, loterie a jiné podobné hry,

MINISTERSTVO FINANCÍ

- hospodaření s majetkem státu, privatizaci majetku státu, příspěvek ke stavebnímu spoření a státní příspěvek na penzijní připojištění, ceny a pro činnost zaměřenou proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a vnitrostátní koordinaci při uplatňování mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu, posuzuje dovoz subvencovaných výrobků a přijímá opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků.

MINISTERSTVO FINANCÍ

- Zajišťuje členství v mezinárodních finančních institucích a finančních orgánech Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Evropské unie a dalších mezinárodních hospodářských seskupení, pokud toto členství nepřísluší výlučně České národní bance. Ministerstvo financí koordinuje příjem zahraniční pomoci.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

- Je ústředním orgánem státní správy České republiky pro oblast zahraniční politiky, v jejímž rámci vytváří koncepci a koordinuje zahraniční rozvojovou pomoc, koordinuje **vnější ekonomické vztahy, podílí se na sjednávání mezinárodních sankcí a koordinuje postoje ČR k nim.**
- Ministerstvo zabezpečuje vztahy České republiky k ostatním státům, mezinárodním organizacím a integračním seskupením, koordinuje aktivity vyplývající z dvoustranné a mnohostranné spolupráce, s výjimkou věcí náležejících do působnosti Ministerstva spravedlnosti.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

- Dále zejména koordinuje činnost ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy v oblasti zahraničních vztahů na jim svěřených úsecích státní správy, působí k tomu, aby na těchto úsecích byly dodržovány závazky vyplývající pro ČR z mezinárodních smluv, jakož i z členství ČR v mezinárodních organizacích, zajišťuje ochranu práv a zájmů ČR a jejich občanů v zahraničí, řídí zastupitelské úřady v zahraničí, plní úkoly při zabezpečování styků s orgány cizích států v ČR a v zahraničí, plní úkoly při správě majetku ČR v zahraničí,

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

- koordinuje a zabezpečuje přípravu, sjednávání a vnitrostátní projednávání mezinárodních smluv a dohod, zabezpečuje vyhlášení mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána, sleduje dodržování a provádění mezinárodních smluv a dohod z hlediska uplatňování zájmů zahraniční politiky ČR, uděluje souhlas v případech **dovozu a vývozu vojenského materiálu**, zajišťuje přípravu pracovníků pro výkon zahraničních služeb, organizačně a technicky zabezpečuje volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v zahraničí a plní úkoly při volbách do Evropského parlamentu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

- Je ústředním orgánem státní správy pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu. Koordinuje činnost ministerstev, jiných ústředních orgánů státní správy a profesních komor v oblasti uznávání odborné kvalifikace a v oblasti získávání kvalifikací **v systému dalšího vzdělávání.** Ministerstvu je podřízena **Česká školní inspekce.**

MINISTERSTVO KULTURY

- Je ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, **pro věci církví a náboženských společností**, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, pro rozhlasové a televizní vysílání, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, dále pro provádění autorského zákona a pro výrobu a obchod v oblasti kultury.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

- Je ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, **důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, úrazové pojištění (2008)**, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

- Je ústředním orgánem státní správy pro zdravotní péči, ochranu veřejného zdraví, zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost, zdravotnická zařízení v přímé řídicí působnosti, zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání, ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod, léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí, zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

- Součástí ministerstva je **Český inspektorát lázní a zřídel**. Organizační součástí ministerstva je **Inspektorát omamných a psychotropních látek**.

MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI

- Je ústředním orgánem státní správy pro **soudy a státní zastupitelství**. Ministerstvo vystavuje právní posudky k úvěrovým a garančním dohodám, v nichž je smluvní stranou ČR. Je ústředním orgánem státní správy pro vězeňství; je mu podřízena **Vězeňská služba ČR**. Ministerstvo zajišťuje telekomunikační síť Vězeňské služby ČR.
- Je ústředním orgánem státní správy pro **probaci a mediaci**. Zastupuje ČR při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejich Protokolů a Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a koordinuje provádění rozhodnutí příslušných mezinárodních orgánů.

MINISTERSTVO VNITRA

- Je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu a evidenci obyvatel a rodná čísla, sdružovací a shromažďovací právo a povolování organizací s mezinárodním prvkem, veřejné sbírky, archivnictví a spisovou službu, zbraně a střelivo, požární ochranu, cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků,

MINISTERSTVO VNITRA

- územní členění státu, státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla a zřizování, uzavírání a změny charakteru hraničních přechodů, státní symboly, volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu ČR a volby do Evropského parlamentu konané na území ČR, krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém.
- Plní koordinační úlohu v oblasti správního řízení, správního trestání a spisové služby.

MINISTERSTVO VNITRA

- Zajišťuje komunikační síť pro Policii ČR, složky IZS a územní orgány státní správy.
- Zajišťuje spolupráci v rámci mezinárodní organizace **Interpol**.
- Plní **koordinační úlohu** v oblasti výkonu veřejné správy svěřené orgánům územní samosprávy.
- Plní koordinační úlohu v oblasti služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

- Je ústředním orgánem státní správy pro státní průmyslovou politiku, obchodní politiku, zahraničně ekonomickou politiku, tvorbu jednotné surovinové politiky, využívání nerostného bohatství, energetiku, teplárenství, plynárenství, těžbu, úpravu a zušlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin, rud a nerud, hutnictví, strojírenství, elektrotechniku a elektroniku, pro průmysl chemický a zpracování ropy, gumárenský a plastikařský, skla a keramiky, textilní a oděvní, kožedělný a polygrafický, papíru a celulózy a dřevozpracující a pro výrobu stavebních hmot, stavební výrobu, zdravotnickou výrobu, sběrné suroviny a kovový odpad, vnitřní obchod

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

- a ochranu zájmů spotřebitelů, zahraniční obchod a podporu exportu, věci malých a středních podniků a pro věci živnosti, technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, průmyslový výzkum, rozvoj techniky a technologií. Je ústředním orgánem státní správy ve věcech komoditních burz s výjimkou věci náležejících do působnosti Ministerstva zemědělství.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU

- Koordinuje zahraničně obchodní politiku ČR ve vztahu k jednotlivým státům, zabezpečuje sjednávání dvoustranných a mnohostranných obchodních a ekonomických dohod včetně komoditních dohod, realizuje obchodní spolupráci s ES, ESVO, GATT a jinými mezinárodními organizacemi a integračními seskupeními, řídí a vykonává činnosti spojené s uplatňováním licenčního režimu v oblasti hospodářských styků se zahraničím, posuzuje dovoz dumpingových výrobků a přijímá opatření na ochranu proti dovozu těchto výrobků. Ministerstvo řídí puncovníctví a zkoušení drahých kovů.
- Ministerstvu je podřízena Česká energetická inspekce, Česká obchodní inspekce, Puncovní úřad a Licenční úřad.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

- Je ústředním orgánem státní správy ve věcech regionální politiky, politiky bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a pro věci nájmu bytů a nebytových prostor, územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění, investiční politiky, cestovního ruchu a pohřebnictví.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

- Spravuje finanční prostředky určené k zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, koordinuje činnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy při zabezpečování politiky bydlení a regionální politiky státu, včetně koordinace financování těchto činností, pokud tyto prostředky přímo nespravuje. Zabezpečuje informační metodickou pomoc vyšším územním samosprávným celkům, městům, obcím a jejich sdružením. Zajišťuje činnosti spojené s procesem zapojování územních samosprávných celků do evropských regionálních struktur.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

- Je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu, pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod, a pro potravinářský průmysl. Je rovněž ústředním orgánem státní správy lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

- Je ústředním orgánem státní správy ve věcech komoditních burz, které organizují obchody se zbožím pocházejícím ze zemědělské a lesní výroby, včetně výrobků vzniklých jeho zpracováním. Ministerstvo řídí **Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, Státní veterinární správu České republiky, Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský a Českou plemenářskou inspekci.**
- Je ústředním orgánem státní správy ve věcech veterinární péče, rostlinolékařské péče, péče o potraviny, péče o ochranu zvířat proti týrání a pro ochranu práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat.

MINISTERSTVO OBRANY

- Je ústředním orgánem státní správy zejména pro **zabezpečování obrany ČR, řízení Armády ČR, správu vojenských újezdů.** Jako orgán pro zabezpečování obrany a se podílí na zpracování návrhu vojenské obranné politiky státu, připravuje koncepci operační přípravy státního území, navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě ČR, **Bezpečnostní radě státu** a prezidentu ČR, koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně, řídí Vojenské zpravodajství,

MINISTERSTVO OBRANY

- zabezpečuje nedotknutelnost vzdušného prostoru ČR, organizuje a provádí opatření k mobilizaci Armády ČR, k vedení evidence občanů podléhajících branné povinnosti a k vedení evidence věcných prostředků, které budou za branné pohotovosti poskytnuty pro potřeby Armády ČR, povolává občany ČR k plnění branné povinnosti.

MINISTERSTVO OBRANY

- V rámci **evropských bezpečnostních struktur** organizuje součinnost s armádami jiných států. Ministerstvo obrany vykonává státní dozor nad radiační ochranou ve vojenských objektech.
- (Civilní ochrana přešla na MV ČR)

MINISTERSTVO DOPRAVY

- Je ústředním orgánem státní správy ve věcech dopravy a odpovídá za tvorbu státní politiky v oblasti dopravy a v rozsahu své působnosti za její uskutečňování.

~~MINISTERSTVO INFORMATIKY~~

- Je ústředním orgánem státní správy pro informační a komunikační technologie, pro telekomunikace a poštovní služby, s výjimkou věcí svěřených do působnosti ČTÚ.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- Je orgánem vrchního státního dozoru ve věcech životního prostředí. Je ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod, pro ochranu ovzduší, pro ochranu přírody a krajiny, pro oblast provozování zoologických zahrad, pro ochranu zemědělského půdního fondu, pro výkon státní geologické služby, pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou, pro odpadové hospodářství

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- a pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice. Dále je ústředním orgánem státní správy pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích. Je rovněž ústředním orgánem státní správy pro státní ekologickou politiku, pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb a pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- K zabezpečení řídicí a kontrolní činnosti vlády České republiky koordinuje ve věcech životního prostředí postup všech ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy ČR.
- Zabezpečuje a řídí jednotný informační systém o životním prostředí, včetně plošného monitoringu na celém území ČR, a to i v návaznosti na mezinárodní dohody. Spravuje **Fond tvorby a ochrany životního prostředí ČR**. Ministerstvu je podřízena **Česká inspekce životního prostředí a Český hydrometeorologický ústav**.

Český statistický úřad

- je ústředním orgánem státní správy pro **statistickou službu**. ČSU je správcem samostatné rozpočtové kapitoly státního rozpočtu a organizační složkou státu. Řídí se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě a navazující legislativou. ČSU zabezpečuje získávání a zpracování údajů pro statistické účely a poskytuje statistické informace státním orgánům, orgánům územní samosprávy, veřejnosti a do zahraničí. Zajišťuje vzájemnou srovnatelnost statistických informací ve vnitrostátním i mezinárodním měřítku. Koordinuje státní statistickou službu, kterou vykonávají ministerstva. ČSU shromažďuje zahraniční statistické informace, vydává **Statistickou ročenku ČR**, zajišťuje **zpracování výsledků voleb a referend** a zabezpečuje vývoj nových statistických metod. Ve stanovených lhůtách zveřejňuje ČSU statistické informace. Vede **registr ekonomických subjektů**, **registr sčítacích obvodů**, **zemědělský registr** a **registr ubytovacích zařízení**.

Český úřad zeměměřický a katastrální

- je ústředním správním úřadem státní správy pro zeměměřičtví a katastr nemovitostí ČR se sídlem v Praze. Zřízen **zák. č. 359/1992 Sb. o zeměměřických a katastrálních orgánech**
 - zabezpečuje jednotné provádění **těchto činností**: správy katastru nemovitostí, budování a údržby bodových polí, tvorby, obnovy a vydávání základních a tematických státních mapových děl a publikací, standardizace jmen nesídelních geografických objektů, z území ČR a jmen sídelních a nesídelních geografických objektů z území mimo ČR, atd.
- Řídí: Zeměměřický úřad, Inspektoráty, Katastrální úřady**

Český báňský úřad

- je ústředním orgánem státní správy pro státní báňskou správu. Dle zák. č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. **Řídí obvodní báňské úřady.**
- **Státní dozor provádí nad: hornickou činností, činností prováděnou hornickým způsobem, požární ochranou v podzemí, dodržováním pracovních podmínek:** v hornických organizacích, při výrobě výbušnin, při používání výbušnin k trhacím pracím a ohňostrojným pracím, **řádným odváděním úhrad za dobývací prostor a vydobyté vyhrazené nerosty.**

Úřad průmyslového vlastnictví

- je ústředním orgánem státní správy na ochranu průmyslového vlastnictví ČR a plní především funkci patentového a známkového úřadu. UPV je správcem samostatné rozpočtové kapitoly státního rozpočtu a organizační složkou státu. Řídí se zákonem č. 14/1993 Sb., o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví, zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích a další související a navazující legislativou. UPV rozhoduje o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky a označení původu výrobků. Vykonává činnost podle předpisů o patentových zástupcích. Vede ústřední fond světové patentové literatury a příslušné rejstříky (např. patentový rejstřík, rejstřík topografií, rejstřík užitných vzorů, rejstřík ochranných známek, rejstřík průmyslových vzorů). Je gestorem mezinárodních smluv na ochranu průmyslového vlastnictví, jimiž je ČR vázána.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

- je ústředním orgánem státní správy pro podporu a ochranu hospodářské soutěže proti jejím nedovolenému omezení. ÚOHS je správcem samostatné rozpočtové kapitoly státního rozpočtu a organizační složkou státu. Řídí se zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje a navazující legislativou. ÚOHS vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, vykonává dohled při zadávání veřejných zakázek, je koordinacním orgánem v oblasti poskytování veřejné podpory a plní další související úkoly stanovené zákony. Poskytování veřejné podpory v ČR je kompatibilní se standardy EU a rovněž právní úprava ochrany hospodářské soutěže v ČR vychází ze soutěžního práva v Evropských společenstvích (v oblasti dohod narušujících soutěž, zneužívání dominantního postavení a kontroly spojujání soutěžitelů). ÚOHS vede kartelový rejstřík a eviduje údaje o poskytnutých veřejných podporách.

Správa státních hmotných rezerv

- je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv. SSHR je správcem samostatné rozpočtové kapitoly státního rozpočtu a organizační složkou státu. Řídí se zákonem č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (krizový zákon), zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a související legislativou. Správa zabezpečuje financování hospodářských opatření pro krizové stavy a financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv (SHR) a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování. SHR se člení na hmotné r., mobilizační r., pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc. Použití druhů rezerv závisí na vyhlášení krizových stavů. SSHR provozuje Informační systém plánování civilních zdrojů - IS ARGIS.

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

- Státní úřad pro jadernou bezpečnost je ústředním orgánem státní správy. V jeho čele stojí předseda, který je jmenován vládou ČR. Úřad má samostatný rozpočet a je přímo podřízen vládě ČR.
- SÚJB vykonává státní správu a dozor při využívání jaderné energie a ionizujícího záření, v oblasti radiální ochrany a v oblasti jaderné, chemické a biologické ochrany, tj. výkon státního dozoru nad jadernou bezpečností, jadernými položkami, fyzickou ochranou jaderných zařízení, radiální ochranou a havarijní připraveností v prostorách jaderného zařízení nebo pracoviště se zdroji ionizujícího záření a další činnosti.

Národní bezpečnostní úřad

- zřízen zákonem č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností
- Hlavní úkoly Národního bezpečnostního úřadu:
 - zpracovává koncepci rozvoje a zajišťuje jednotné provádění ochrany utajovaných skutečností,
 - vede ústřední registry utajovaných skutečností poskytovaných v rámci mezinárodních styků, povoluje poskytování utajovaných skutečností v rámci mezinárodních styků, připravuje vládní návrhy zákonů a prováděcích předpisů, zabezpečuje úkoly související se sjednáváním a plněním mezinárodních smluv, stanovuje pravidla zavádění a používání prostředků a systémů určených k ochraně utajovaných skutečností, plní úkoly v oblasti průmyslového vlastnictví
 - vykonává státní dozor a metodickou činnost, zajišťuje a provádí bezpečnostní prověrky fyzických osob a organizací, zabezpečuje rozvoj kryptologie a říjí kryptologickou ochranu
 - zajišťuje a koordinuje kryptografický výzkum a vývoj, provádí nebo zajišťuje certifikaci technických prostředků, informačních systémů používaných k nakládání s utajovanými skutečnostmi a kryptografických prostředků

Energetický regulační úřad

- sídlo úřadu je v Jihlavě
- byl zřízen dnem 1. ledna 2001 zákonem č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu st. správy v energetických odvětvích (energetický zákon) jako správní úřad pro výkon regulace v energetice
- Hlavní úkoly:
 - Ochrana zájmů spotřebitelů před snahou energetických společností zvyšovat ceny.
 - Důraz na kvalitu a spolehlivost dodávek energie spotřebitelům.
 - Podpora konkurence, tj. podpora vytváření funkčních pravidel trhu s elektřinou a plynem vedoucích ke snížení cen pro konečné zákazníky.
 - Zefektivnění činnosti energetických společností, tj. analýza dopadů regulačních zásahů, motivace energetických společností ke snižování nákladů na dodávku energie a zefektivnění regulovaných aktivit s cílem dosáhnout střednědobé stability cen energie.
 - Stabilita cenové úrovně, tj. regulace průměrného výnosu podnikatelských aktivit, kvalitní, spolehlivá a bezpečná dodávka energie konečným odběratelům.

Český telekomunikační úřad

- Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) byl zřízen **zákonem č. 127/2005 Sb.**, o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích) (dále jen „zákon“) ke dni 1. května 2005 jako ústřední správní úřad pro výkon státní správy ve věcech stanovených zákonem, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Organizace zřizované a zakládáné státem (většinou ministerstvy)

- **příspěvkové organizace**
- **organizační složky státu (SK = OSS)**
- **veřejné výzkumné instituce**
- **školská právnická osoba**
- **veřejná nezisková organizace**
- **státní podnik**
- **a.s. nebo se zúčastnit na založení a.s. (nikoliv s.r.o.)**
- **obecně prospěšné společnosti**
- **nadace a nadační fondy**
- **stát se může zúčastnit se založení zájmového sdružení právnických osob (v mez. oblasti)**
- **(stát nemůže být členem družstva nebo občanského sdružení)**

FINANCOVÁNÍ A PRÁVNÍ FORMA

- Všechny ústřední správní úřady a další instituce (kromě ČNB), tj. např. Kancelář prezidenta republiky, Kancelář veřejného ochránce práv, NKÚ, Ústavní soud, soudy, státní zastupitelství apod., jsou **financovány ze státního rozpočtu** a mají organizačně právní formu tzv. **organizačních složek státu**. Obdobné postavení jako organizační složka státu má Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář senátu.

Financování ústředních správních úřadu a správních úřadů

- Ze státního rozpočtu
- Státní rozpočet na rok 2007
- Příjmy = 949,4
- Výdaje = 1040,7
- Schodek = 91,3

Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol (2007)

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem (v tis. Kč)
301	Kancelář prezidenta republiky	456 448
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 144 704
303	Senát Parlamentu	562 341
304	Úřad vlády České republiky	599 322
305	Bezpečnostní informační služba	1 178 276
306	Ministerstvo zahraničních věcí	4 824 623
307	Ministerstvo obrany	53 906 686
308	Národní bezpečnostní úřad	277 483
309	Kancelář Veřejného ochránce práv	94 363
312	Ministerstvo financí	16 168 540
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	426 780 400

Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol (2007)

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem (v tis. Kč)
314	Ministerstvo vnitra	54 302 499
315	Ministerstvo životního prostředí	13 519 137
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	12 016 570
321	Grantová agentura České republiky	1 531 116
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	16 497 504
327	Ministerstvo dopravy	25 127 764
328	Český telekomunikační úřad	924 465
329	Ministerstvo zemědělství	46 940 597
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	121 652 407
334	Ministerstvo kultury	7 909 779
335	Ministerstvo zdravotnictví	9 257 828

Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol (2007)

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem (v tis. Kč)
336	Ministerstvo spravedlnosti	19 875 495
338	Ministerstvo informatiky	607 772
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	92 862
344	Úřad průmyslového vlastnictví	171 200
345	Český statistický úřad	970 772
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	2 792 294
348	Český báňský úřad	169 385
349	Energetický regulační úřad	115 760
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	137 952
358	Ústavní soud	146 882

Celkový přehled výdajů státního rozpočtu podle kapitol (2007)

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem (v tis. Kč)
361	Akademie věd České republiky	5 617 230
372	Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	53 355
374	Správa státních hmotných rezerv	1 839 847
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	383 504
381	Nejvyšší kontrolní úřad	637 891
396	Státní dluh	38 101 874
397	Operace státních finančních aktiv	9 110 700
398	Všeobecná pokladní správa	144 280 093

■ Děkuji za pozornost!